

کارل مارکس "فیلسوف آلمانی و بنیان‌گذار فلسفه ماتریالیسم تاریخی (1818م)

کارل مارکس، فیلسوف آلمانی و بنیان‌گذار مکتب مارکسیسم، در 5 مه 1818م در خانواده‌ای یهودی در آلمان به دنیا آمد.

کارل مارکس، فیلسوف آلمانی و بنیان‌گذار مکتب مارکسیسم، در 5 مه 1818م در خانواده‌ای یهودی در آلمان به دنیا آمد. هرچند در آینده اعتقادات دینی‌اش را به فراموشی سپرد. وی پس از طی تحصیلات مقدماتی، ابتدا در رشته حقوق و سپس در زمینه تاریخ و فلسفه به تحصیل پرداخت. مارکس مدتی سردبیر یک نشریه بود و در 1848 با همکاری فردریش انگلس، فیلسوف هموطن خود، عقایدش را در کتاب مانیفیست کمونیست ارائه کرد. دو سال بعد، مارکس به علت فعالیت سیاسی از آلمان تبعید شد و تا پایان عمر در انگلیس اقامت کرد. در نظر مارکس، کارگر یک موجود انسانی نیست بلکه یک دست است. از این رو، باید تا حد امکان او را ارزان خرید و حاصل کارش را گران فروخت. در این وضعیت، سرمایه‌دار و کارگر، هر دو، آلت دست قوانین اقتصادی هستند که از ضبط و ربط آن‌ها بیرون است. اساس فلسفه مارکسیسم را ماتریالیسم تشکیل می‌دهد که بر اساس آن، کلیه تحولات اقتصادی و حتی تاریخی را معلول عوامل مادی می‌داند. در این نظام، مارکس با تمرکز سرمایه در دست عده‌ای معدود، مخالف و رژیم سرمایه‌داری را محکوم به زوال می‌دانست. مارکس هم‌چنین به کمک فردریش انگلس، فیلسوف هموطن خود، زیربنای فلسفی کمونیسم را که بر مبنای ماتریالیسم دیالکتیک استوار شده، پی‌ریزی کرد و با تجزیه و تحلیل تاریخ از نظر فلسفه مادی یا ماتریالیسم تاریخی آن را تکمیل نمود. ماتریالیسم دیالکتیک در واقع تلاشی برای اثبات ماده از طریق منطق دیالکتیک است که به طور خلاصه وجود هرگونه نیروی ماوراءالطبیعه را نفی و انکار می‌کند. هم‌چنین ماتریالیسم تاریخی یا تفسیر تاریخ از نظر فلسفه مادی سیر تحولات تاریخی را از نظر مادی بررسی می‌کند و برای تمامی تحولات جهان در طول تاریخ، حتی پیدایش ادیان، ریشه‌های اقتصادی و مادی جستجو می‌کند. مارکس معتقد بود که تکامل بشر از نظر تاریخی، نتیجه تکامل ابزار تولید و مالکیت آن بوده است. وی پیش بینی می‌کرد با سقوط سرمایه داری توسط پرولتاریا یا طبقه کارگر، دیکتاتوری پرولتاریا به وجود خواهد آمد و پس از آن، این رژیم نیز به نفع یک جامعه بدون طبقه و دولت، کنار خواهد رفت. کارل مارکس سرانجام در 14 مارس 1883م در 65 سالگی درگذشت اما افکارش در قالب‌های گوناگون، تاحدود یک و نیم قرن در جهان مطرح بود تا آن که در اوایل دهه 1990 میلادی، با فروپاشی بزرگ‌ترین کشور کمونیستی جهان یعنی شوروی، نادرستی افکار و پیش‌بینی‌های مارکس روشن شد. هم‌چنین روند تحولات در جهان، بطلان برداشت‌های وی از تاریخ، اجتماع و انسان را به اثبات رساند.